

Principiile de la Haga referitoare la alegerea legii aplicabile contractelor comerciale internaționale

(aprobate în data de 19 martie 2015)

Preambul

1. Acest instrument enunță principiile generale referitoare la alegerea legii aplicabile contractelor comerciale internaționale. Acestea proclamă principiul autonomiei de voință, sub rezerva incidenței unui număr limitat de excepții.
2. Acestea pot fi utilizate drept sursă de inspirație în scopul elaborării instrumentelor naționale, regionale, supranaționale și internaționale.
3. Acestea pot fi utilizate pentru a interpreta, completa și dezvolta reguli de drept internațional privat.
4. Acestea pot fi aplicate de instanțele statale sau de tribunalele arbitrale.

Articolul 1

Domeniul de aplicare a Principiilor

1. Aceste Principii se aplică alegerii legii aplicabile contractelor internaționale atunci când fiecare parte acționează în exercitarea fie a propriei activități comerciale, fie a propriei activități profesionale. Acestea nu se aplică contractelor încheiate de consumatori și contractelor de muncă.
2. În accepțiunea acestor Principii, un contract este internațional, cu excepția situației în care părțile au sediul social în același stat, iar relația dintre părți, precum și orice alte elemente pertinente au legătură, indiferent de alegerea legii aplicabile, numai cu acest stat.
3. Aceste Principii nu se referă la legea care guvernează:
 - (a) capacitatea persoanelor fizice;
 - (b) convențiile de arbitraj și convențiile de alegere a forului;
 - (c) companiile sau alte entități colective și trusturile;
 - (d) insolvabilitatea;
 - (e) efectele contractelor asupra proprietății;
 - (f) chestiunea de a ști dacă un intermediar este în măsură să genereze raporturi juridice directe între terți și persoana pe seama căreia pretinde că acționează.

Articolul 2

Libertatea de alegere

1. Un contract este guvernat de legea aleasă de părți.
2. Părțile pot alege:
 - (a) legea aplicabilă totalității contractului sau unei părți a acestuia;
 - (b) legi diferite aplicabile unor părți diferite ale contractului.
3. Alegerea poate fi efectuată sau poate fi modificată în orice moment. Alegerea sau modificarea efectuată ulterior încheierii contractului nu afectează nici validitatea formală a contractului, nici drepturile terților.
4. Nu este obligatoriu să existe o legătură între legea aleasă și părțile tranzacției, respectiv între legea aleasă și tranzacția acestora.

Articolul 3

Reguli de drept

Părțile pot alege, în calitate de lege aplicabilă contractului, reguli de drept general acceptate la nivel regional, supranațional și internațional ca un set neutru și echilibrat de reguli, cu excepția situației în care legea forului dispune altfel.

Articolul 4

Alegere expresă și tacită

Alegerea legii aplicabile, sau orice modificare a alegerii legii aplicabile, trebuie să fie expresă sau trebuie să rezulte, în mod clar, din prevederile contractuale sau din circumstanțe. Acordul părților perfectat, în sensul atribuirii competenței de soluționare a litigiilor izvorâte din contract unei instanțe statale sau unui tribunal arbitral, nu constituie, prin el însuși, un acord de alegere a legii aplicabile.

Articolul 5

Validitatea formală a alegerii legii aplicabile

Alegerea legii aplicabile nu trebuie să îndeplinească nicio condiție de formă, cu excepția situației în care părțile au convenit altfel.

Articolul 6

Acordul cu privire la alegerea legii aplicabile și conflictul între clauzele-standard (*battle of forms*)

1. Sub rezerva paragrafului 2:

- (a) legea, astfel prezumată a constitui obiectul acordului părților, stabilește dacă există un acord al acestora cu privire la alegerea legii aplicabile;
- (b) dacă părțile au utilizat clauze-standard care desemnează două legi diferite, iar potrivit acestora din urmă prevalează aceleași clauze-standard, se aplică legea desemnată de clauzele-standard care au prioritate de aplicare; dacă, potrivit acestor legi, prevalează clauze-standard diferite sau dacă, potrivit uneia din aceste legi, respectiv potrivit ambelor legi, nicio clauză-standard nu prevalează, nu există nicio alegere a legii aplicabile.

2. Legea statului pe teritoriul căruia este situat sediul social al unei părți stabilește dacă această parte și-a exprimat consimțământul cu privire la alegerea legii aplicabile, atunci când rezultă din împrejurări faptul că nu este rezonabil să se evalueze acest consimțământ potrivit legii stabilite de paragraful 1.

Articolul 7

Autonomie

Alegerea legii aplicabile contractului nu poate fi contestată numai pentru simplul motiv că acesta din urmă nu este valid.

Articolul 8

Excluderea retrimiterii

Alegerea legii aplicabile nu include regulile de drept internațional privat ale legii alese de părți, cu excepția situației în care părțile au convenit expres altfel.

Articolul 9

Domeniul de aplicare a legii alese

1. Legea aleasă de părți guvernează toate aspectele contractului intervenit între acestea, în special:

- (a) interpretarea contractului;
- (b) drepturile și obligațiile care decurg din contract;
- (c) executarea contractului și consecințele neexecutării acestuia, inclusiv evaluarea despăgubirilor;

- (d) variatele moduri de stingere a obligațiilor, termenele de prescripție și pierderea drepturilor întemeiate pe expirarea unui termen;
- (e) validitatea și consecințele nulității contractului;
- (f) sarcina probei și prezumțiile;
- (g) obligațiile precontractuale.

2. Paragraful 1(e) nu exclude aplicarea oricărei alte legi care guvernează validitatea formală a contractului.

Articolul 10 Cesiunea de creanțe

În ipoteza cesiunii convenționale a unei creanțe deținute de un creditor față de un debitor în temeiul contractului intervenit între creditor și debitor:

- (a) dacă părțile cesiunii de creanță au ales legea aplicabilă contractului, această lege guvernează drepturile și obligațiile reciproce ale creditorului și ale cesionarului care decurg din contractul intervenit între aceștia;
- (b) dacă părțile contractului intervenit între debitor și creditor au ales legea aplicabilă aceluși contract, această lege guvernează:
 - (i) opozabilitatea cesiunii de creanță față de debitor;
 - (ii) drepturile cesionarului față de debitor;
 - (iii) caracterul liberator al prestației efectuate de debitor.

Articolul 11 Normele imperative și ordinea publică

1. Aceste Principii nu împiedică o instanță statală să aplice normele imperative ale forului, indiferent de legea aleasă de părți.
2. Legea forului stabilește situațiile în care instanța statală poate sau trebuie fie să aplice, fie să ia în considerare normele imperative ale unei alte legi.
3. O instanță statală poate înlătura aplicarea unei dispoziții a legii alese de părți numai dacă, respectiv în măsura în care, rezultatul unei asemenea aplicări ar fi manifest incompatibil cu noțiunile fundamentale ale ordinii publice a forului.
4. Legea forului stabilește situațiile în care instanța statală poate sau trebuie fie să aplice, fie să ia în considerare ordinea publică a unui stat a cărui lege ar fi aplicabilă în absența alegerii legii aplicabile.
5. Aceste Principii nu împiedică un tribunal arbitral să aplice sau să ia în considerare ordinea publică, sau să aplice sau să ia în considerare normele imperative ale unei alte legi decât ale legii alese de părți, dacă tribunalul arbitral are obligația sau este îndreptățit să procedeze în acest sens.

Articolul 12 Sediul social

În accepțiunea acestor Principii, dacă o parte are mai mult decât un singur sediu social, sediul social relevant este acel sediu care are legătura cea mai strânsă cu respectivul contract în momentul încheierii acestuia.